

Kriminalitetsrisikoen i Danmark før og efter krigen.

Af

KARL O. CHRISTIANSEN, LISE MØLLER og ARNE NIELSEN.

(Fortsat fra årgang 1960, s. 313).

Resultater vedrørende den kvindelige kriminalitet.

For kvindernes vedkommende er kriminalitetstallene så små, at det ikke er muligt for de enkelte år at opdele materialet efter forbrydelsesarter — man må her i alt væsentligt indskrænke sig til at beregne den samlede, totale kriminalitetsrisiko og se på dennes geografiske variation.

Risikoen for, at en kvinde, der lever indtil sit 70. år, bliver forbryderbegynder i kriminalstatistikens forstand (og evt. recidiverer) var for landet som helhed 2,4 % i 1949, 2,1 % i 1951, 1,6 % i 1953 og 1,5 % i 1955 (jfr. tabel 3).

Sammenholder vi dette med den totale kriminalitetsrisiko for mændene, ses det, at kvindernes risiko kun udgør omkring $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{7}$ af mændenes.

Opdeles materialet på hovedstad, provinsbyer og landkommuner, fås for hele risikoperioden følgende risikocifre:

<i>1949</i>		<i>1951</i>	
Landet	0,7 %	Landet	0,9 %
Provinsbyerne	3,6 %	Provinsbyerne	2,6 %
Hovedstaden	3,6 %	Hovedstaden	3,2 %
<hr/>		<hr/>	
<i>1953</i>		<i>1955</i>	
Landet	0,5 %	Landet	0,8 %
Provinsbyerne	2,2 %	Provinsbyerne	1,8 %
Hovedstaden	2,3 %	Hovedstaden	2,2 %
<hr/>		<hr/>	

Det ses heraf, at risikoen for at blive dømt også for kvindernes vedkommende er større i byerne end på landet. Den varierer mellem en trediedel og en femtedel af byernes risikotal. Risikoen er overalt højest i aldersgruppen 18—20 år; herefter aftager den ligesom for mændenes vedkommende kontinuert, for efter 50 års alderen at være ubetydelig (under $\frac{1}{2}$ ‰). Dette svarer til, at risikokurven stiger mest i de yngre aldersklasser og efterhånden flader af. Risikokurven for kvinderne ligner altså den tilsvarende risikokurve for mænd (jfr. kurve V); men den befinder sig på et andet og langt lavere niveau.

Som foran anført er kriminalitetstallene for kvindernes vedkommende så små, at det ikke er muligt at opdele materialet på

TABEL 3.

Kvinder.

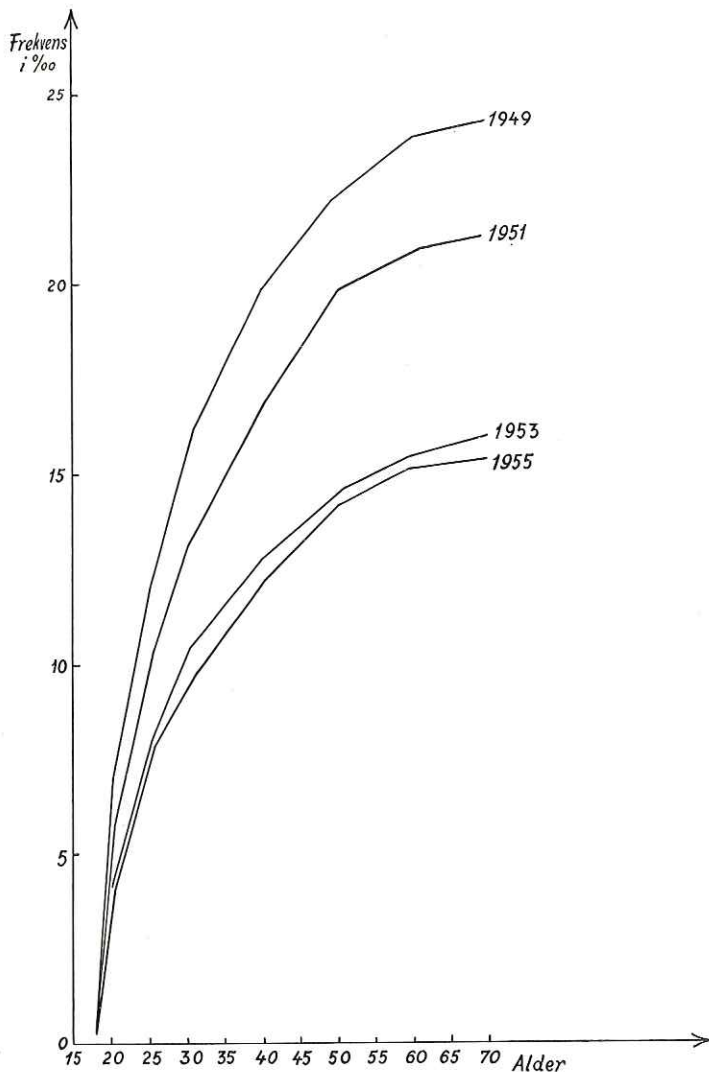
År	Alder	Antal forbæg.	Befolk.tal	Frekvens	Summ.
1949:	u. 18 år.	1	86000	0,01	0,03
	18—20 „	202	85900	2,35	7,05
	21—24 „	150	120800	1,24	12,01
	25—29 „	127	163100	0,78	15,91
	30—39 „	131	316200	0,41	20,01
	40—49 „	67	292300	0,23	22,31
	50—59 „	33	234500	0,14	23,71
	60—69 „	8	171000	0,05	24,21
1951:	u. 18 år.	1	87400	0,01	0,03
	18—20 „	163	85600	1,90	5,73
	21—24 „	125	116200	1,08	10,05
	25—29 „	96	157500	0,61	13,10
	30—39 „	122	317500	0,38	16,90
	40—49 „	88	299700	0,29	19,80
	50—59 „	27	244400	0,11	20,90
	60—69 „	4	177300	0,02	21,10
1953:	u. 18 år.	4	91200	0,04	0,12
	18—20 „	113	85900	1,32	4,08
	21—24 „	102	115200	0,89	7,64
	25—29 „	77	152300	0,51	10,19
	30—39 „	80	313700	0,26	12,79
	40—49 „	51	305500	0,17	14,49
	50—59 „	25	253700	0,10	15,49
	60—69 „	5	183600	0,03	15,79
1955:	u. 18 år.	—	93500	—	—
	18—20 „	123	88700	1,39	4,17
	21—24 „	101	113600	0,89	7,73
	25—29 „	50	147000	0,34	9,43
	30—39 „	85	313000	0,27	12,13
	40—49 „	66	309100	0,21	14,23
	50—59 „	24	262600	0,09	15,13
	60—69 „	6	190400	0,03	15,43

de enkelte forbrydelsesarter. Imidlertid har undersøgelsen vedrørende mændene vist, at en sådan opdeling er yderst relevant, idet kriminalitetskurven for den samlede kriminalitet i høj grad er domineret af kurven for ejendomsforbrydelser.

Man har derfor summeret tallene for årene: 1949, 1951, 1953 og 1955 og gennemført risikoundersøgelsen for den samlede kriminalitet, for ejendomsforbrydelser og for voldsforbrydelser. En sådan sammenlægning af fire forskellige år kan naturligvis give

Kurve V.

Den samlede kvindelige kriminalitet for hele landet i årene 1949, 1951, 1953 samt 1955.

resultater, der kan tilsløre betydningsfulde tidsmæssige variationer, idet kurvernes forløb er noget forskellig fra år til år. Man må have dette i erindring, når man drager konklusioner ud fra de fundne resultater.

Opdeles materialet på hovedstad, provinsbyer og landkommuner, fås for hele risikoperioden følgende risikocifre for den samlede kriminalitet:

	1949—1951—1953—1955
Hovedstad	2,82 %
Provinsbyer	2,52 %
Landkommuner	0,75 %

Det ses heraf, at den kvindelige risiko efter denne beregningsmetode for at blive dømt som forbryderbegynder på landet er ca. en fjerdedel af risikoen i byerne. Risikoen i hovedstaden synes at ligge en ubetydelighed højere end i provinsbyerne.

Opdeler vi herefter materialet på forbrydelsesarter (d. v. s. voldsforbrydelser og ejendomsforbrydelser, idet tallene for seksualforbrydelser og gruppen: andre forbrydelser stadig er for små til, at beregningen kan gennemføres), fås for hele risikoperioden følgende risikocifre for voldsforbrydelser:

	1949—1951—1953—1955
Hovedstad	0,20 %
Provinsbyer	0,36 %
Landkommuner	0,06 %

Risikoen for, at kvinder på landet begår voldskriminalitet, ligger altså væsentlig lavere end i byerne. Risikoen synes noget højere i provinsbyerne end i hovedstaden.

Der er grund til at påpege, at udtrykket »voldsforbrydelser« er en samfattende betegnelse for »forbrydelser mod liv og legeme«. Blandt kvinder tæller denne kategori relativt mange tilfælde af udbredelse af venerisk smitte, der ikke uden videre kan opfattes som en voldsforbrydelse.

For ejendomsforbrydernes vedkommende ser tallene således ud:

	1949—1951—1953—1955
Hovedstad	2,48 %
Provinsbyer	1,91 %
Landkommuner	0,60 %

Risikoen for, at kvinder på landet begår ejendomsforbrydelser, er $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ af risikoen i byerne. Risikoen i hovedstaden er væsentlig højere end i provinsbyerne. Det er denne forhøjede risiko for at blive ejendomsforbryder i hovedstaden, der dominerer den samlede kriminalitetsrisiko, medens risikoen for voldsforbrydelserne som tidligere nævnt ligger højst i provinsbyerne.

At foretage en sammenligning med professor Dahlbergs tidligere citerede undersøgelse er vanskelig.

Dels er beregningsmåden som omtalt forskellig. Dels angår denne undersøgelse kun ét år, et førkrigsår, nemlig 1937. Dels er hans kriterium for førstegangsstraffede ikke helt det samme, idet det drejer sig om personer registreret i det svenske strafferegister — d. v. s. personer, der er idømt strafarbejde, fængselsstraf, betinget dom, tvangsarbejde eller *bøder* for straffelovsovertrædelser. Hertil kommer, at der ikke i undersøgelsen er foretaget nogen opdeling på forbrydelsesarter, hvilket efter de her foreliggende resultater synes at være af væsentlig betydning.

Dahlberg finder en samlet total kriminalitetsrisiko for mænd på 7 % svarende til ca. 10 % i Danmark, og han finder, at risikoen på landet er halvt så stor som i byerne. Den største årlige risiko findes i aldersgruppen 15—18 år.

I en senere undersøgelse vedrørende året 1942,⁸⁾ der vedrører førstegangsstraffede med undtagelse af betinget dømte og personer idømt bøde, er den samlede totale risiko for mænd beregnet til 5,4 %. I dette materiale findes den højeste årlige risiko i aldersgruppen 18—19 år. Ved en geografisk opdeling af materialet viser det sig — ligesom i vort materiale — at risikoen er 3 gange så stor i byerne som på landet.

Heller ikke i denne undersøgelse er materialet forsøgt opdelt på forbrydelsesarter.

Konklusioner:

1. Den samlede, totale risiko for, at en mand, der lever indtil sit 70. år bliver straffet mindst én gang, kan, hvis beregningerne baseres på domfældelsestallene for de senere år, anslås til ca. 10 %.
For kvinder ligger det tilsvarende tal omkring 1½—2 %.
2. Den totale årlige risiko er for begge køn størst i aldersgruppen 18—20 år (for mænd ca. 8—9 ‰); herefter falder den kontinuerligt — efter 50 års alderen er den for mænd ca. 1 ‰.
3. Risikoen for at blive dømt mindst én gang er for både mænd og kvinder højere i byerne end på landet.
4. For ejendomsforbrydelserne er totalrisikoen på landet ca. en trediedel af byernes risiko. Hovedstad og provinsbyer adskiller sig ikke klart fra hinanden. Risikotallene for de senere år ligger i hovedstad, provinsbyer og landkommuner omkring henholdsvis 10, 10 og 4 %.

⁸⁾ Gunnar Dahlberg och Torgny Lindberg, Om frekvensen av återfall i brott, Strafflagberedningens betänkande angående verkställigheten av frihetsstraff m. m. af 14/11-1944, pp. 339 ff.

5. For voldsforbrydernes og seksualforbrydernes vedkommende er forskellene mellem by og land ikke så udtalte, men den mandlige voldskriminalitet er dog repræsenteret ved de højeste risikotal i provinsbyerne. Den mandlige seksualkriminalitets risikotal svinger omkring 1 % på landet og omkring $1\frac{1}{2}$ % i byerne. For voldskriminaliteten er risikotalene stærkt varierende, omkring 1 % på landet og omkring 2 % i provinsbyerne med hovedstaden placeret herimellem.
6. For ejendomsforbrydernes og seksualforbrydernes vedkommende kulminerer risikoen i alderen 18—20 år. For voldsforbrydelserne synes risikoen størst i alderen 18—24 år.
7. Risikokurverne for ejendomsforbrydelser og voldsforbrydelser har et stort set ensartet forløb, med en stærk stigning i de yngre aldersklasser, svarende til en forhøjet risiko, og en affladning til slut, hvor de årlige risikofrekvenser er ubetydelige.
Kurven for seksualforbrydelser har et andet forløb, idet risikoen her ikke aftager klart med stigende alder; risikoen holder sig nogenlunde konstant, for visse år og områder endog med en stigning i den ældste aldersklasse, hvorved kurven får et mere retlinet forløb.

Karl O. Christiansen.

Lise Møller.

Arne Nielsen.